



360° Panoramik Fotoğraf

## **İPEKÇİLİK**

**D**aha çok Harbiye ve Samandağ yörelerinde yapılır. Az sayıda aile tarafından üretilen ipek dokumalar çok beğenilmekte ve talep görülmektedir. Geçmişte Samandağ ve Harbiye'ye bağlı köylerin çoğunda, hemen hemen her evde üretilen ve beslenen ipek böcekçiliğinin bugün artık yok olmakta olduğunu görüyoruz. Hatay'da ipek böceği kozası ile ipek üretimi azalırken sadece baba mesleği olarak devam etmeye çalışan bazı aileler tarafından ipek üretilmektedir. Hatay'a gelen turistlere, Türkiye pazarına ve yurtdışına pazarlanmaktadır.









# HATAYABA GÜREŞİ

Yayladağı

**H**atay, kendine özgü yemekleri, giyim-kuşamı, ağzı, şarkı-türküleri, otantik Antakya evleri ve sporu ile folklorik özellik taşıyan bir çok değeri ayrıcalıklı biçimde içinde yaşatan bir ilimizdir.

Folklorik olarak neredeyse Hatay'la özdeş olan yöresel Aba Güreşi bu değerlerin başında gelir. Tarihi çok eski asırlara dayanan ve yüzyıllardan beri yapılagelen Aba güreşi, Türk'ün geleneksel bir sporu olduğu için toplumda derin kabul görmüş, benimsenmiştir.

Düğün, bayram ve diğer anlamlı günlerde, günün öne mi ve kutlanması çerçevesinde yapılır.

Güreş ortamının doğabilmesi için asgari bir toplumun oluşması gerektiğinden bu da doğal bir araya geliş, sevgiyi, saygıyi, birlaklılığı, dostluğu, kardeşliği, yardımlaşmayı ve konukseverliği sağlamaktadır.

Aba güreşi, adını güreşçilerin giydiği "aba" denilen giysiden almıştır. Aba, sözlükte dövme yünden, keçi kılından ve sağlam kumaştan yapılmış yakasız, omuzdan kollu, uzun, bol, düğmesiz bir elbise; "aba güreşi" ise Antakya bölgesinde keçe yelek ve kısa don giyilerek yapılan güreştir.

Yöresel güreşimize adını veren "aba" keçi (teke) kılından, deve tüyünden veya dövme yünden yapılır.



Mazisi çok eskilere dayanan aba güreşi, ilimizde 1923'ten öncekilerde gitmektedir. Bu spor, ilimize Orta Asya'dan gelmiş olup, 1980 yılına kadar tek siklette yapıldı. Daha sonraları değişik sikletlerde yasallaşarak yapılmaya başlandı. Yasal prosedürlerle faaliyetlerini, geleneksel spor olarak sürdürdü. 1999-2000 sezonunda 112 sporcuya faaliyet göstermeye başlayan güreşler halen devam etmektedir.

Yasallaşmadan önce bu güreşler düğünlerde, dini ve milli bayramlarda ve Hatay'ın Kurtuluş günü etkinliklerinde 1500 katılımcı ile yapılmıştır.



Aba güreşi, güreşimizin bir türü ve kökü çok eskilere dayanmaktadır. Bununla birlikte, Türkiye'de çok az il tarafından bilinmektedir.

Sadece Hatay ilimizde ve farklı biçimimle Gaziantep yöresinde yapılmaktadır. Ancak son zamanlarda tanınmaya başlayan bu spor, diğer iller tarafından da ilgi duyularak yapılmaya başlandı.

Aba güreşimiz Rus, Güney Kore, Japon ve Kanadalı spor araştırmacıları tarafından çok iyi bilinmektedir. Bu araştırmacılar Orta Asya'dan yola çıkmakta ve araştırmalarını ilimize kadar devam ettirmektedirler.

Aba güreşimizin doğuş yeri Orta Asya'dır. Bugün Moğolistan, Türkmenistan ve Dağıstan'da çok az farklılıklarla da olsa aba güreşi yapılmaktadır.

Orta Asya'dan büyük göçle gelip Anadolu'ya yerleşenler, aba güreşini devam ettirmiştirlerdir. Bilhassa güney illerimize yerleşen boyalar, yüzyıllardır aba güreşi geleneğini sürdürmüştürlerdir. Bugün ise aba güreşi, sadece Hatay ve Gaziantep yörelerinde varlığını devam ettirmekle beraber, her iki yöremizin güreşinde folklorik ve kültürel açıdan farklılıklar göstermektedir. Örneğin güreşin yapıldığı alandan, güreşçilerin ve seyircilerin hâl ve hareketine kadar her şey, yörenin gelenek ve göreneklerine bağlı olarak gelişip devam etmektedir.

Gaziantep'te aba güreşinin yapıldığı alana "çukur", Hatay'da



aba güreşinin yapıldığı alana ise, "mersah" denilmektedir.

1980 yılına kadar aba güreşimiz tek boyda (siklet) yapılmaktaydı. Bugün ise Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü'nün girişimyle altı boy olarak yapılmaktadır.

Aba güreşimiz minder güreşine iyi bir kaynak olup, güreş eğitim merkezlerinde okuyan çocukların çoğu bu sporun içinden gelmektedir.

Bilhassa Hatay'ın on bir ilçesi olmasına rağmen Antakya, Yayladağı ve Altınözü ilçelerinde ve köylerinde yapılan güreşlere binin üzerinde güreşçi katılmaktadır. Yöremizde güreşler, genellikle dini, milli bayramlarda ve festivallerde yapılmaktadır.

Hatay aba güreşi, serbest, greko-romen ve karakucak güreşleri ile judo sporuna çok yakın olup bu sporlarla uğraşanlar tarafından kolaylıkla yapılmaktadır.

Diğer bir anlamda judo sporunda yapılan ayak oyunlarının büyük çoğunluğu aba güreşimizde de yapılmaktadır. Yani günümüzün judosu aba güreşinin stilize edilmiş şeklidir diyebiliriz.







## HATAY MUTFAĞI

Türk Mutfağı içinde Hatay Mutfağı'nın önemli bir yeri vardır. Hatay Mutfağı oldukça zengindir. Yörenin güzellikleri, renkleri ve tatları mutfağa yansıtılmıştır.

Hatay Mutfağı'nın temel öğeleri arasında bulgur, et, biber, nar ekşisi, turşu, domates ve biber salçası ile tuzlu yoğurt yer almaktadır.

Hatay'da her mevsim bol sebze ve meyve bulunmaktadır. Genellikle yazdan patlıcan, kabak, biber vb. sebzeler kurutulur; bulgur, çökelek, peynir çeşitleri, tuzlu yoğurt hazırlanıp kış için saklanır. Özellikle çökelein katıktı ekmeği, börekleri ve salatası yapılır. Künefeli peynir ise, Hatay Mutfağı'na has künefe yapımında kullanılan özel bir peyniridir.

Yapılan kebabların ve sulu yemeklerin önemli bir yer tuttuğu Hatay Mutfağı'nda yemeklerin lezzetini baharat, acı ve ekşi belirler. Ayrıca sebze yemeklerinin etle birlikte

hazırlanıp bol salçalı ve biberli pişirilmesi oldukça yaygındır. Bağlarda, kırlarda kendi kendine yetişen kömec, nane, maydanoz, kekik gibi şifalı bitkiler sürekli kullanılır. Kekik bitkisinin ise salatası yapılır.

Hatay'da bulgurla yapılan yemekler oldukça fazla ve çeşitlidir. Oruk ve ekşi aşısı (yoğurt aşısı) Hatay Mutfağı'nın ünlü ve emek isteyen özel yemekleridir. Ciğ köfte ise bu yörede kavrulmuş kıyma ile birlikte yenir.

Yöredeki soğuk mezelerin de lezzet yönünden hiçbir yerde eşi benzeri yoktur.

Hatay yöresinde yetişen en önemli ürünlerden bir tanesi de zeytindir. Zeytin hem sofralık olarak hazırlanır, hem de yağ çıkarmak üzere üretilir. Özellikle "Su zeyti" adı verilen doğal yağ çok değerlidir.

Hatay Mutfağı'nın en önemli tatlılarının başında künefe gelir. Bayramlarda ve özel günlerde ise pasta ve kurabiye çeşitleri yapılır.





Humus	Katıklı ekmek
Süzme yoğurt	Biberli ekmek
Cevizli biber (muhammara),	Tandır ekmeği
Bakla ezmesi	Sac ekmeği
Kısır (sarma içi)	Pide
Taze çökelek salatası	Bazlama
Küflü çökelek salatası	Halebi ekmeği
Zahter (Kekik) salatası	Künefe
Zeytin salatası	Burma kadayıf
Patlıcan salatası (babaganNUç)	Şam tatlısı
Tarator	Peynirli un helvası
Çiğ köfte	Peynirli irmik helvası
Serimsek	Billuriye
Yoğurtlama	Tulumba tatlısı
Öcce	Züngül
Oruk	Taş kadayıf
Sac oruğunu	Külçe
Yogurt aşısı (ekşi aşısı)	Kerebiç
Şiş börek	Kömbe
Herise (Keşkek ya da Aşşır)	Hurmalı kurabiye
Mercimekli aş	Kabak tatlısı
Kabak boranı	
İspanak boranı	
Kağıt kebabı	
Tepsi kebabı	
Kaytaz böreği	

# HATAY MUTFAĞI

## HUMUS (ZEYTİNYAĞLI – TEREYAĞLI)

2 tabak

### Malzemesi:

300 gr nohut

1 su bardağı tahin

3 tane limon

1 diş sarımsak

Tuz

Üzeri için (Zeytinyağlı):

Kimyon, toz biber

Domates

Turşu

Maydanoz

Zeytinyağı

Üzeri için (Tereyağlı):

1 yemek kaşığı Tereyağı

1 yemek kaşığı çam fıstığı

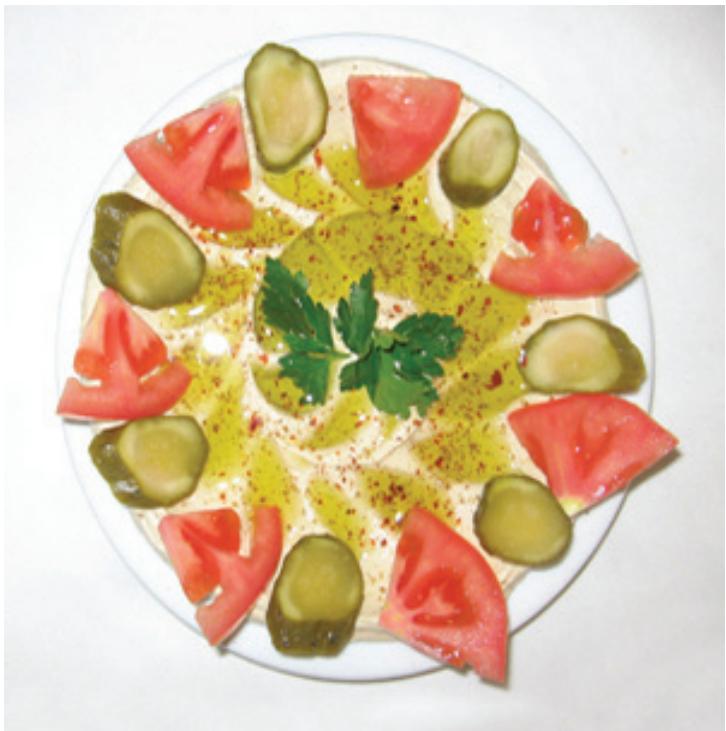


### Yapılışı:

Bir gün önceden ıslattığınız nohutları bir tencerede iyi pişene kadar haşlayın. Suyunu süzerek süzgeçten 2,3 defa geçirin. İçine dövülmüş sarımsak, limon, tahin ve tuz katarak sakızlaştıncaya kadar iyice karıştırın. Bunu da açık bir tabağa yayın.

Zeytinyağlı yapmak için; üzerine kimyon ve toz biber serpin. Doğranmış olan domates ve turşuya süsleyin. Tabağın ortasına ince kıymış maydanozu serpin. En son üzerine zeytinyağı gezdirerek servis yapabilirsiniz.

Tereyağlı yapmak için; bir tavada erittiğiniz tereyağında çam fıstıklarını kavurararak tabağa yediğiniz humusun üzerine döküp sıcak servis yapabilirsiniz.



## **CEVİZLİ BİBER (MUHAMMARA)**

2 tabak

### **Malzemesi:**

250 gr ceviz içi

100 gr galeta unu ya da 4 tane kuru kake

8 tane baş biber (kurutulmuş kırmızı biber) ya da 2 yemek kaşığı biber salçası

1 küçük kuru soğan

1 çay kaşığı kimyon

Tuz

### **Yapılışı:**

Baş biberleri 15 dakika sıcak suda bekletin. Damarlarını ayıklayın ve suyunun süzülmesini bekleyin. Sonra biber, galeta unu, ceviz, soğan, kimyon ve tuzu harmanlayarak et kırma makinesinde macun kıvamında olacak şekilde çekin. Bir tabağa yayın. İsteğe göre üzerine zeytinyağı ve nar ekşisi gezdirebilirsiniz.

## **BABAGANNUÇ (PATLICAN SALATASI)**

### **Malzemesi:**

5 tane orta boy kemer patlıcan

10 tane biber (tercihe göre yeşil ya da kırmızı, acı veya tatlı biber)

4 tane orta boy domates

1 çay bardağı zeytinyağı

1 yemek kaşığı nar ekşisi

Tuz

### **Yapılışı:**

Patlıcanı, biberi ve domatesi fırında, mangalda ya da bir tavada közleyin. Kabuklarını soyarak bir çatal ya da bir bıçak yardımıyla ezin. İçine tuz, nar ekşisi, zeytinyağı ekleyip karıştırın. İsteğe göre içine 2-3 dış sarımsağı döverek ekleyebilirsiniz. Restoranlarda nar ekşisi ve zeytinyağını içine karıştırmak yerine üzerine gezdirerek servis edilir.



# HATAY MUTFAĞI

## KAYTAZ BÖREĞİ

15 tane

### Malzemesi:

1 kg un  
1 su bardağı zeytinyağı  
3 yemek kaşığı tereyağı  
1 çay kaşığı karbonat ve tuz

### İç malzemesi:

400 gr kıyma  
1 yemek kaşığı domates salçası  
Yarım çay bardağı nar ekşisi  
Karabiber ve tuz

### Yapılışı:

Unun içine zeytinyağı, karbonat, tereyağı ve tuz ekleyerek yoğurun. 20-25 dakika dinlenmeye bırakın. Bu arada soğanları ince ince doğrayarak kıymaya katın. Nar ekşisi, karabiber, salça ve tuz da ekleyerek karıştırın. Yeterince dinlenen hamurdan pinpon topu büyüklüğünde parçalar koparin. Zeytinyağı sürülmüş tepsinin içinde incecik açın. Açıığınız hamuru üst üste dörde katlayın ve tepsiye sırayla dizin. Her birine hazırladığınız kıyma harcından biraz koyarak yayın. Fırında 25-30 dakika pişirin.



## KAĞIT KEBABI

1 kişilik  
Malzemesi:  
200 ya da 250 gr kıyma  
1 tane kırmızı biber  
1 demet maydanoz  
1-2 diş sarımsak  
Karabiber ve tuz  
1 tane lavaş ekmek  
Üzeri için:  
1 domates  
1 biber



### Yapılışı:

Maydanoz, sarımsak ve biberi ayıklayarak çok ince kıyın. İçine biraz karabiber ve tuz katın. Kıymayı da ekleyerek iyice yoğurun. Sonra da yağlı kağıda 3-4 cm kalınlığında yuvarlak bir şekilde açarak üzerine dörde bölünmüş domates ve tüm biberi koyarak karşı fırınında 15-20 dakika pişirin. Pişen eti lavaş ekmeğin içine sararak servis yapın.

Bir tepsiye bulguru koyun ve su ile ıslatarak bekleyin. Bu arada yağsız koyun etini kıyma makinesinde sakız kıvamına gelene kadar çekin ya da sert bir taş üzerinde tokmakla döverek ezin. Kıyma makinesine soğan, biber, kimyon ve tuz koyarak iyice çekin. Sonra hepsini çekilmiş etle beraber bulgura katarak güzelce yoğurun. Gerektiği kadar su ilave ederek yoğurmaya devam edin. Yoğurduğunuz köfte macun kıvamına gelmeli. Sonra ellerinizi suya batırarak çiğ köfte topağını avuçlarınızla sıkarak yuvarlak bir tabağın etrafına dizin. Üzeri için, bir tavada kıymayı kavurun ve köftelerin ortasına koyun. Kıyanın üzerine kıyılmış maydanoz ilave ederek servis yapın.

## ÇİĞ KÖFTE

2-3 kişilik  
Malzemesi:  
1 su bardağı köftelik ince bulgur  
250 gr yağsız koyun eti  
1 küçük soğan  
1 yemek kaşığı biber salçası ya da çekilmiş baş biber  
1 çay bardağı su  
1 şeker kaşı kimyon  
Tuz  
Üzeri için:  
50 gr kıyma  
Maydanoz  
Tuz



# HATAY MUTFAĞI

## ORUK

### Köfte Malzemesi:

Yarım kg yağsız köftelik et  
Yarım kg köftelik (ince) bulgur  
3 tane baş biber ya da biber salçası  
1 su bardağı zeytinyağı  
1 tane soğan  
1 yemek kaşığı un  
1 çay kaşığı kimyon  
1 çay kaşığı tuz  
İç Malzemesi:  
400 gr kıyma  
Yarım bağ maydanoz  
2 tane soğan  
1 çay bardağı ceviz içi  
1 yemek kaşığı tuz  
1 yemek kaşığı yenibahar  
1 çay kaşığı karabiber

ilave edin ve ağızını kapatın. Bir fırın tepsisine dizin. Üzerine zeytinyağı gezdirerek yağlayın. Sıcak fırında 20-25 dakika pişirin.

Not: Arzuya göre orukları fırında yapmak yerine yalda kızartabilirsiniz.



### İçin Yapılışı:

Kıymayı bir tencerede suyu çekilene kadar karıştırarak pişirin. İçine ince doğranmış soğanları ekleyin. Tuz ve maydanozları da ilave ederek 10 dakika daha pişirin. Sonra ateşten alıp içine ceviz içi, yenibahar ve karabiberi ekleyerek soğumaya bırakın.

### Köftenin Yapılışı:

Köfteyi hazırlamak için geniş bir kabın içinde bulguru ilk su ile ıslatarak 1 saat kadar bekletin. Kabaran bulgurun içine baş biber, tuz, kimyon ve kıyılmış soğanı katarak kıyma makinesinde 2 defa çekin. (Elinizle de yoğurabilirisiniz.) Hamur kıvamına gelen bulgurun içine eti katarak yoğurun. Unu da azar azar serperek yoğurun. Hazırladığınız hamurdan yumurta büyüklüğünde parçalar kopararak yuvarlayın. Ortasını baş parmağınızla çukurlaştırip içine kıyma harcı



# ANTAKYA KÜNEFESİ

## ANTAKYA KÜNEFESİ ARTIK TESCİLLİ

**Ü**lkemizde ve yurt dışında yaygın olarak bilinen ve beğeniley tüketilen "Antakya Künefesi", diğer kültür ürünlerimiz gibi taklide ve yozlaşmaya maruz kalmaya başlamıştır. Antakya Lezzet Kültürü'nün önemli bir parçası olan Antakya Künefesi'ni korumak ve gelecek nesillere, esas yapısını bozmadan ve bozdurmadan aktarılmasını sağlamak amacıyla "Antakya Künefesi"nin tescili Antakya Ticaret ve Sanayi Odası tarafından yapılmıştır. Tescilin ana amacı Antakya Künefesi'nin Türk damak zevkine uygun olarak korunması, aynı esaslar da devam ettirilmesi ve diğer kültürlerle tanıtılması.



### TEMEL ESASLARI

Antakya Künefesi 'nin Coğrafi İşaret Hakları sahibi, Antakya Ticaret ve Sanayi Odası'dır. Antakya Künefesi'ni üretilip satışa sunacak olanlar veya işini ifa ederken herhangi bir



biçimde Antakya Künefesi ismini kullanacak olanlar Antakya Ticaret ve Sanayi Odası'ndan izin almak zorundadırlar. Bu kapsamda Antakya Künefesi üretilirken belirlenen kriterlere bire bir uymak gerekmektedir.

### ANTAKYA KÜNEFESİ'NİN AYIRT EDİCİ ÖZELLİKLERİ

Antakya Künefesi, Antakya yöresine özgü tuzsuz inek peyniri, tel kadayıf, tereyağı ve şerbetten yapılan bir tatlı türüdür. Ürune ayırt edici özelliğini veren; ürünün yapımında kullanılan, Antakya yöresinde yetişirilen ineklerin sütünden özel yöntemlerle üretilen Antakya tuzsuz peyniri ve özel pişirme tekniğidir.



### ÜRETİM ŞEKLİ

Tel Kadayıf ve Hazırlanmış; Birinci sınıf beyaz undan yapılır. Un, derin ve geniş bir kaba boşaltılır. Üzerine su ilave edilerek, makine ile karıştırılır. Karışım, içine konulduğu cezveden bir dikiş ipliği kalınlığında akacak kıvama gelene kadar karıştırılır. Uygun kıvama gelen karışım, ucunda üç beş deliği bulunan, cezve olarak tabir edilen bakır kaba ko-



nulur ve alttan ısıtmalı olan bombeli bakır sacın üzerinde 20 saniye kadar pişirilir.

Ayrıca özenle hazırlanan Antakya tuzsuz peyniri ve tereyağı, tel kadayıfla beraber tepsİYE yayılmaya başlanır.

### **Malzemeler**

- 750 gr tel kadayıf
- 300 gr tuzsuz Antakya peyniri
- Tereyağı
- 1 kg şerbet

Bakır tepsİYE konulan tel kadayıf, tereyağı ile karıştırılarak elle ayrıştırılır. Bu şekilde tereyağı kadayıfın içine iyice yayılır. Elle ayrılan tel kadayıf iki ayrı parçaya ayrılır. Tel kadayıfın yarısı tepsinin tabanına basılır ve üzerine Antakya tuzsuz peyniri parça parça yayılır. Daha sonra, geri kalan tel kadayıf, peynirin üstünü kapatacak şekilde üzerine basılır.

Altı kızardıktan sonra ters yüz edilir. Yine kısık ateşte kızarcaya kadar pişirilir.

Pişirme işlemi bittikten sonra, sıcak şerbet sıcak künefenin üzerine dökülür.

(Künefenin şerbeti iyice emmesi peynirin iyice sünmesi için gereklidir.)

Antakya Künefesi sıcak olarak servis yapılır.



## ANTAKYA UZUN ÇARŞI

**H**atay'ın çarşları çok önemli bir yere sahiptir. Özellikle Antakya'nın tarihi Uzun Çarşısı alışveriş yapmak isteyenlerin en çok tercih ettiği yerlerden biridir. Eski Antakya evlerinin arasında yer alan tarihi Uzun Çarşının en önemli özelliği içinde camiler, hanlar ve hamamların yer almasıdır.

Ayrıca yanında semerciler, demirciler, bakırcılar, sepetçiler, fırıncılar, künefeciler ve buğday pazarı da vardır. Yüzyillardır bu

kentte yaşayan insanlara hizmet vermiş olan Uzun Çarşısı, bugünde her türlü ihtiyacın karşılandığı, Antakya Mutfagi'nın vazgeçilmez baharatlarının ve malzemelerinin satıldığı kentin uğrak noktalarından biridir. Uzun Çarşının yakınında boylu boyuna uzanan Ayakkabıcılar Çarşısı vardır. Buradaki atölyelerde imal edilen çeşitli ayakkabılar, imal edildikleri yerde satışa sunulmaktadır.



*Hatay Meyan Şerbeti*





Zahreciler ve Baharatçılar









Uzun Çarşısındaki Bakırcılar



# MEHMET AKİF ERSOY HATAY'DA



Mehmet Akif Ersoy 1935 yılında hastalığına şifa bulmak için misafir olarak geldiği Antakya'dan çok etkilenir. Bugün bir otel olarak kullanılan Bereket ailesine ait evde konuk edilen şair, Fransız esaretindeki Antakya'nın durumundan büyük üzüntü duyar.

Mehmet Akif Ersoy, Fransız bayrağına bakar. Sonra bu cennet beldenin anavatandan ayrı kalmasından duyduğu derin üzüntüyü dile getiren şu kıt'ayı söyler;

“Viranelerin yaşçısı baykuşlara döndüm  
Gördüm de hazânında bu cennet gibi yurdu..  
Gül devrini bilseydim onun, bülbül olurdum,  
Yâ Rab, beni evvel getireydin, ne olurdu?...”

## HATAY'DAN M. AKİF'E NAZİRE

Şavkıni görürsün Ası'de Ay'ın  
Biliriz ki hayranınsın Hatay'ın  
Bu vatan aşkında bâkirdir payın.  
Bak işte karanlık aydınlanıyor  
Kışla'da Ayyıldız dalgalanıyor

Yaban bayrağının olur mu hayatı !!!  
Olamaz bu vatan Hatay'dan ayrı...  
Özlem sona erdi üzülme gayrı.  
Ayyıldız gönderde dalgalanıyor.  
Hatay bayram yapıp sevdalanıyor.

İşgalleri hiç cevapsız koymadık...  
“Korkma! ” dedin elbette ki korkmadık  
Bütün kaldık, kırılmadık, kopmadık  
“Türk” dedin mi dünya âlem tanıyor  
Hatay Türkiye'mle sevdalanıyor.

Sen üzülme üstâdım sen üzülme!  
Sakın ola gözüşinla çözülme!  
Bölünmez bütündür Hatay bizimle...  
Özgürlük ateşi ne hoş yanıyor.  
Hatay Türkiye'mle sevdalanıyor

İstiklâl adına yazdığını marşı  
Tek yürek söylez titretip arşı.  
Cevabımız vardır düşmana karşı.  
Mehmetçik düşmana korku salıyor.  
Ay yıldız Kışla'da dalgalanıyor

Bir başka sır vardır SAFAHAT'ında  
İstiklâl Marşı'mız vatan tadında.  
Sevda kabul görsün Allah katında,  
Hatay senin ile mânâlanıyor...  
Türkiye'm Hatay'la seni anıyor.

Ali Dal

## Mehmet Akif'in Aziz Ruhuna

Ey, bağıriyanık şairi İslâm elinin gel;  
Gel, bağırına basmak için açmış sana her el.

Dalma ebedî uykuna bir lâhza uyan da,  
Ruhundaki hicranları sil, gel de şu anda

Bak, başka bahar arzediyor şimdi tabiat,  
Doğmuş gibidir âfâkına fecr-i ezelliyyet.

Zulmet eridi, her yer ışıklarla donandı,  
En gammı gönüllerde ne sevdalar uyandı!

Geldindi, fakat fasl-ı hazânıydı bu yurdun,  
Baktın da solan rengine, vurgun gibi durdu.

Sezmiştin onun çektiği âlamı derinden,  
Âsi'ye düşen gözüşünün mevcelerinden,

Fikrinde geçen bahse hemen nokta komuştuń.  
Şu şîri bize sen hazin bir sesle okumuştun:

“Virânelerin yascısı baykuşlara döndüm,  
Gördüm de hazânında bu cennet gibi yurdu.  
Gül devrini bilseydim onun, bülbül olurdum,  
Yârab, beni evvel getireydin ne olurdu?...”

Haklıydıń evet, gülşeni küldü bu diyarın,  
Sönmüştü o şen neşeleri eski bahârın,

Tan yerlerine yaslı bulutlar sürüneürdü,  
Her gün batıda kanlı alevler görünürdü.

Gökler doğacak aylara hasrete bakardı,  
İssız gecenin koynuna yıldızlar akardı,

İşte bu hazân bir kara hülya gibi geçti,  
Yıllar bile en korkulu rüya gibi geçti.

Görmek bu günü sence de en mutlu dilekti,  
Dursandı ne var, beklediğin gün gelecekti,

Gittin bizi öksüz gibi âvâre bıraktın  
Kalsandı Hatay Marşı'nı sen yazacaktın,

Gül devri onun geldi, fakat bülbülü nerde?  
Yâdın gibi onmaz yaralar kaldı ciğerde.

Şiir, Ali İlmi Fani'nin öğrencisi Merhum Dr. Edip Kızıldağlı'nın  
ezber okuyusundan alınmıştır.

# HATAY TÜRKÜLERİ

**Y**örenin geleneksel çalgıları davul, zurna ve argındır. Ama bugün halk çalgılarımızın bir çoğu halk oyunları ekiplerine eşlik etmektedir.

Zanbir (argin) yok olmak üzere olan bir kültürel mirasımız. Zanbir'in dünyada bilinen son çalgıcısı Selim AS-LANYÜREK . Zanbir kemikten yapılan bir alettir.

Al Mendili	Varayım Gideyim
Hey Güzel Han	Ninam Kurmuş
Lofçalı	Nolaydım Gönül Versem
Kaleden İndirdiler (EMMO)	Ne Hoş Aramişlar
Gül Kuruttum	Havalandı Deli Gönlüm
Mavilim Yakdın Beni	Gidin bakın Şu Binayı Yıkana
Altın Tasta Gül Kuruttum	Yaprak Gazellindi
Aman Aman Bağdatlı	Bahçelerde Sedef Yar
Eli Elime Değdi	Efkarım başka Kimlere Söyleyim
Pınara Vurdum Kazmayı	Kızın Adı Emneli
Hanım Arabaya Binmiş	Ara Ey Aşık Ara Bul Çare
Tütüncüden Tütün Aldım	Bin Can İle Meclub Oldum
Şu Karşılık Dağda Kar Var Duman Yok	Antakya Dağın Diktir
Hasan Dağı Oymak Oymak	Antakya'da Ben Çok Portakal Sattım
Bu Piner Ne Piner	Kına Geldi
Ferhat Gibi Dağ Deldim	
Üç Güzel Söz Verdi	
Elmas Dolu Çekmecesi	

## ANTAKYA MEDENİYETLER KOROSU



**D**in, ırk, mezhep savaşlarının hala var olduğu ve Medeniyetler Çatışması tezinin daha yüksek sesle dillendirilmeye başlandığı günümüz dünsyasında, Medeniyetler Korosu farklılığın birlikteinde aslında zenginlik olduğunu kanıtlıyor, küçük bir kentten tüm dünyaya barış mesajı veriyor...

Koro 2007 yılında Antakya'da Turizm haftası kutlama etkinliklerinde kuruldu.

Tarihsel geçmişi İÖ 5000'e kadar uzanan Antakya Mısır hâkimiyetinden sonra sırayla Hittit, Asur, Babil, Pers, Makedon, Roma ve Bizans'ın egemenliğinde kalmış tüm bu medeniyetlerin kültürlerinin yanı sıra Hıristiyanlık, Muse-

vilik ve Müslümanlığın degeriyle yoğrulmuş çok dinli ve çok kültürlü bir İslam şehri olarak bugünkü yüzüne kavuşmuştur.

Medeniyetler Korosu üç semavi dinden ve bu dinlere mensup farklı kültürlerden(Alevi, Sunni, Katolik, Ermeni, Ortodoks, Musevi) bir araya gelmiş rahipler, rahibeler imamlar, kuyumcular, öğretmenler, emekliler, öğrenciler, manifatucular gibi farklı meslek gruplarından oluşmaktadır.

Koro şu anda 120 kişiden oluşmakla birlikte yedi milyara doğru emin adımlarla ilerlemektedir.



# BİR ZAMANLAR ANTAKYA



Antakya Çeşmesi ve Buğday Pazarı



1920'ler

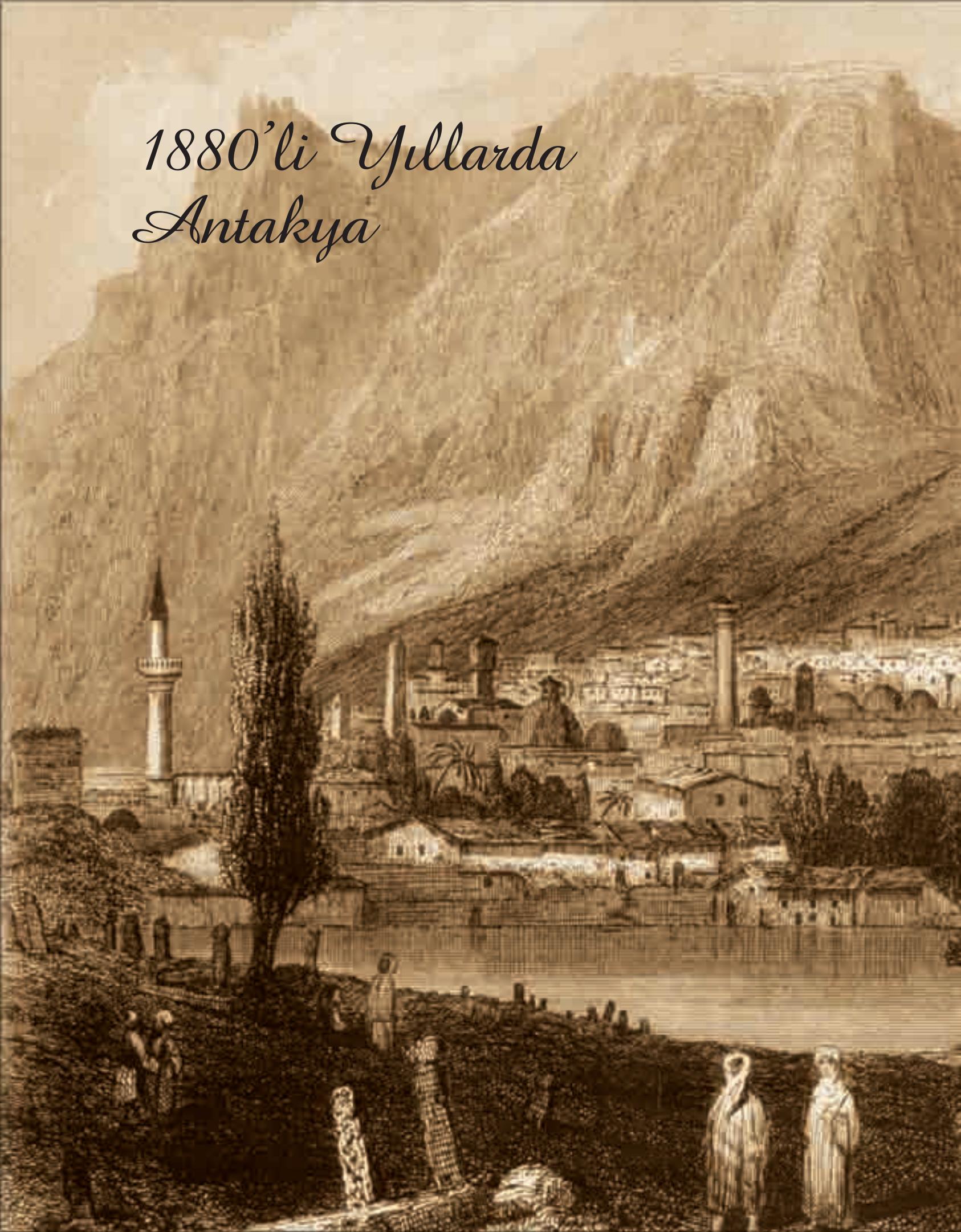


Asi Nehri Kenarında Gezen Antakyalılar, 1920'ler



1930'lар

*1880'li Yillarda  
Antakya*

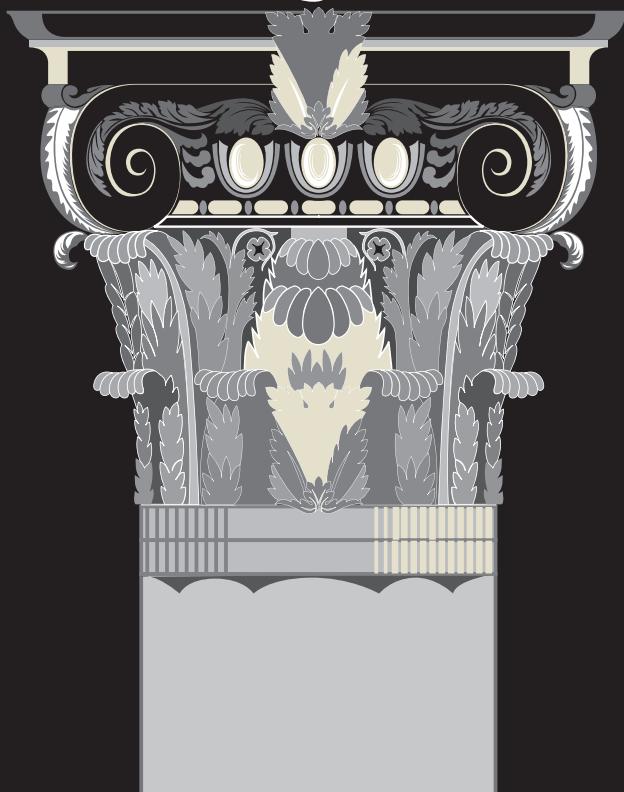








# HATAY'IN İLÇELERİ



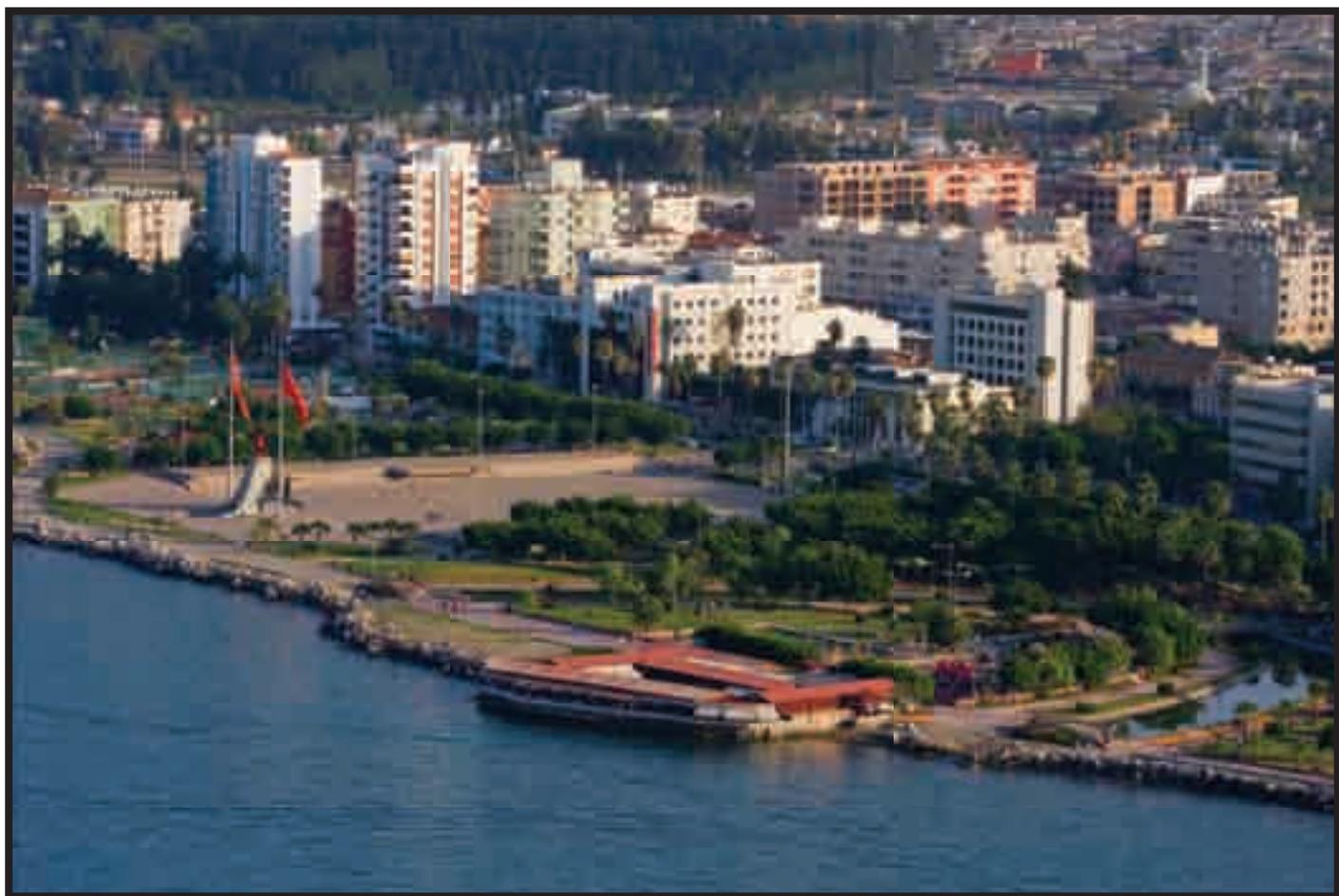
ALEXANDRETTA

Büyük İskender'in Ismini Verdiği İlçemiz

İSKENDERUN



M.Ö. 333



Iskenderun Sahilleri ©

*İskenderun*





# İSKENDERUN

Akdeniz'in doğu ucunda ve aynı adla anılan körfezin doğu kıyısında bulunan İskenderun, Türkiye'nin en güzel yerlerinden biridir. İskenderun plajlarının yanı sıra kentin hemen arkasındaki dağlar üzerinde bulunan yaylaları ile de ünlüdür. Son yıllarda yamaç paraşütü

etkinlikleriyle de anılmaktadır.

İskenderun, M.O. 333 yılında Büyük İskender tarafından kurulmuştur. İlk adı 'Alexandretta' olan şehir, M.S. 638 yılında Arapların fethiyle beraber 'İskenderun' olarak anılmaya başlanmıştır.



İskenderun Atatürk Anıtı

*Uluslararası Doğu Akdeniz  
Yat Rallisi, İskenderun Marinası*





Arsuz



Arsuz



# İskenderun Arsuz Arası Tatil Siteleri





## KIRIKHAN



Beyazid-i Bestami Makamı

**K**ırıkhan'ın doğusunda Suriye ve Kumlu, batısında Belen, kuzeyinde Hassa, güneyinde Antakya ve Kumlu bulunmaktadır.

İklimi tipik Akdeniz özellikleri taşıyip, kışları ılık ve yağmurlu, yazları sıcak ve kurak geçmektedir. İlçe, bir merkez, bir belde belediyesi ve 56 köyden oluşmaktadır. Halkın büyük bir kısmı çiftçilikle uğraşmakta olup, seracılık bu alan da önemli yer tutmaktadır. Bayezid-i Bestami Türbesi'nin bulunduğu Helenistik dönemden kalma kale kalıntıları ve su kemeriyle özellikle iç turizmin ilgisini çeken bölgelerimizden birisidir.

İlçenin adına ilişkin, bir kaç görüş vardır. Bir görüşe göre, ilçede 40 (kırk) tane han vardır ve ilçenin adı Kırıkhan'dır. Bir görüşe göre de, onarılmamış hanların varlığından dolayı buraya Kırıkhan denmiştir. Bir başka görüşse, eski dö-

nemlerde, Bağdat - İstanbul yol güzergâhındaki kırkıncı Han'ın burada bulunduğu yönündedir.

Kırıkhan'ın tarihi M.Ö. 3000 yıl öncesine kadar uzanmaktadır. Kırıkhan bölgesinde; Akad, Hurri, Hitit, Asur ve Pers uygarlıklarına rastlanılmaktadır. Özellikle Alaybeyli Köyü ve civarında bu uygarlıkların izine ait buluntular mevcuttur. Hellenistik dönemin izlerini taşıyan Darbisak (Darb-i Sak) Kalesi ile ova boyunca bir dizi halinde yer alan höyükler Kırıkhan'ın bir güvenlik ve haber alma merkezi olarak düşünüldüğünü ortaya koymaktadır. Halen tescilli 34 höyük mevcuttur. Osmanlı İmparatorluğu'nun son dönemlerinde Belen kazasına bağlı bir nahiye olan Kırıkhan, 1924 yılında ilçe merkezi olmuştur.



Gölbaşı



Pamuk Tarlaları



Kırıkhan Kavunu



Gölbaşı

## DÖRTYOL

**D**eği Torosların uzantısı olan Amanos (Nur) Dağları ile Akdeniz'in İskenderun Körfezi arasında kuzey-güney doğrultusunda uzanan Dört-yol ve Payas alüviyal ovalarından meydana gelmiştir. Doğu-sunda Amanos Dağları ve Hassa ilçesi, batısında Akdeniz ve İskenderun Körfezi, Kuzeyinde Erzin ilçesi ve güneyinde ise İskenderun ilçesi bulunmaktadır. İklimi; yazları sıcak ve kurak, kışları ılık ve yağışlı olup, tipik bir Akdeniz iklimi hüküm sürmektedir. İlçemizde yağışlar yağmur şeklinde

olup, ülkemizde Rize ilinden sonra en fazla yağış alan merkezlerdendir. İlçe merkezinin denizden yüksekliği 70 metredir. En çok yağış Şubat, Mart, Nisan ve Aralık aylarında, en az yağış ise Ağustos ayında yağmaktadır. İlçemizde kar, dağlık yüksek kesimlere düşmektedir. İlçemizde en düşük sıcaklık -7.0 derece olarak 1985 yılında gerçekleşmiştir. İlçemizde Don hadisesi genellikle Mart ayında görülmekte olup, nadiren de olsa Kasım, Aralık, Ocak ve Şubat aylarında da görülmektedir. İlçenin yüzölçümü 504 km<sup>2</sup> dir.



Balıkçı Barınağı





**“İLK KURŞUN ANITI”**

# *Samandağ*





# SAMANDAĞ

**S**amandağ, Asi Nehri'nin Akdeniz'e döküldürken Musa Dağı, Keldağ ve Saman Dağı arasında oluştuğu düzlıkte yer alır. 446 km<sup>2</sup> lik yüzölçümüne sahip olan ilçenin 13 belde ve 31 köyünde 106.000 kişi yaşamaktadır. İlçede kilometre kareye düşen kişi sayısı 239'dur. İlçe merkezinde yaşayan nüfus 35.000'dir.

İlçede tarım, özellikle sebzecilik, narenciye üretimi ve

tulara rastlanmıştır.

Yazılı tarih döneminde M.Ö. 750 tarihlerine doğru Asi Nehri ağzına Yunanlılar tarafından Al-Mina Limanı kurulmuştur. O zamanlarda gemiler Asi Nehri yoluyla Antakya'ya kadar ulaşabiliyorlardı. Bu liman önemini uzun süre korumuştur. Büyük İskender'den sonra kurulan Seleucus Krallığının hükümdarı Seleucus I.Nicator M.Ö. 23 Ni-



balıkçılık yaygındır. Taşımacılık da önemli geçim kaynaklarındandır. Genellikle Akdeniz iklimi egemendir. Yıllık ortalama ısı 19.5 santigrat derecedir. İlçe merkezinin rakımı 10 metredir.

## TARİHİ YAPISI

Çevlik'te yapılan kazılarda elde edilen bulgular yöredeki yaşa - şamın Orta Paleolitik (M.Ö 100.000-

40.000) döneme kadar uzandığına işaret etmektedir. Aynı yerde Üst Paleolitik Döneme ait araçlar ve insan kalıntılarına (*Homo Sapiens Çevlikiyensis*'ten kalma kemiklere) ulaşılmıştır. Ayrıca

Meydan Köyü'nde bulunan Üç Ağızlı Mağarası'nda Üst Paleolitik Dönemin başlangıcına ilişkin bulun-

san 300 tarihinde Seleucia Pieria (bu günkü Çevlik) liman kentini kurarak, ülkesinin başkenti yapmıştır.

Roma hakimiyeti döneminde İmparator Vaspasianus (M.S 69) ve oğlu Titus tarafından limanı sel sularından korumak amacıyla tüneller yaptırılmıştır. Tünellerin yapımının 100 yıl sürdüğü sanılmaktadır. Selçuklu, Fatimi ve Memlük egemenliklerinden sonra 1516 yılında Yavuz Sultan Selim tarafından Osmanlı topraklarına katılmıştır.

Birinci Dünya Savaşı sonrasında Fransız idaresinde kalan Samandağ, 1938 yılında Hatay Devleti'nin Antakya ilçesine bağlı "Süveydiye" nahiyesi olmuştur. 23 Temmuz 1939'da Hatay'ın Anavata'ya ilhakıyla Türkiye Cumhuriyeti'ne katılmıştır. 1948 yılında "SAMANDAĞ" adıyla ilçe olmuştur.



Samandağ Mandalinası



Meydan Tatil Sitesi ve Keldağ



Ası Nehrinin Denize Döküldüğü Yer

## REYHANLI

**R**eyhanlı tarihi ve coğrafi konumu nedeniyle Hatay bölgesiyle birlikte ele alınarak incelenmelidir. Hatay yöresi tarihi, İsa'dan Önce Paleolitik Döneme (Yontma Taş Dönemine) kadar uzanır. Neolitik, Kalkolitik, Tunç Çağlarında Reyhanlı ve çevresinde yerleşime ilişkin izlere rastlanmıştır. Tarihi izlere; Tel-Cüdeyde, Vadi el-Hamam, Tel-Dahab, Tel-Tainat, Tel-Atçana, Çatalhöyük vs. eski yerleşim merkezleri olan höyüklerde rastlandı.

sonra bölge Ön Asya'nın üç önemli yolunu birleştirmeye başladı. İ.O. 64 yılında bölge Roma egemenliğine girdi. İ.S. 94 yılında Roma imparatoru Septimus Severus Antakya'ya geldi. İ.S. 260 yılında Sasani Kralı Şapur, İ.S. 268 yılında ise Palmyralı Zenobia bölgeyi aldı. 333 yılında Roma askerleri Antakya'yı yağmaladılar. 395 yılında bölge, Doğu Roma (Bizans) sınırlarında kaldı. 540 yılında Sasani Kralı Anushirvan, 589 yılında yine Sasani Kralı IV. Hürmüz, 610'da



Tel-Atçana'da Yamhad Kralı Yarim Lim'in saray kalıntıları kazılarla ortaya çıkarılmıştır. Hatay yöresi daha sonraları Hititlerin, Hurri Mitanni beyliğinin, Mısır egemenliğinin etkisine girdi. Daha sonraları el değiştiren bölge İ.O. 1200'lerdeki karışıklıklar nedeniyle Hattena adıyla prensliklere sahne oldu. Merkez ise Çatalhöyük oldu. İ.O. 9. yüzyılda Asur Kralı Asur-Nasır-Apli, Afrin Çayını geçerek Çatalhöyük'e gelmiştir. Aynı yüzyılda bölge Aramileşmiştir. Bölgenin adı Unqi ya da Arapça da Amq (bugünkü Amuk) haline gelmiştir. Bu yıllarda meydana gelen olaylara ilişkin yer ve kral adları, Tainat, Tüleyl ve Demirköprü ile Kırcaoğlu yörelerindeki hiyeroglif yazıtlarından okunmaktadır. İ.O. 4. yüzyılda Makedonyalı Büyük İskender'den

Kral Dara bölgeye girdiler.

638 yılında Araplar Antakya'ya girdiler. Abbasiler döneminde yörede vergi kaldırıldı. Bölge halkı rahat ve huzur içinde yaşadı. 9. yüzyılda Halep'te Hamdaniler Devleti kurulunca, Hatay bölgesi bu Devlete bağlandı. (944-969) Bizanslılar 969 yılında bölgeyi ele geçirdiler. Hanoğlu Harun adındaki Karahanlı prensi, Bin Oğuz atlısıyla geldiği bölgede, Artah (Reyhanlı) ve İmm (Yenişehir) kalelerini fethetti. (1067) Türkmen ve Arap kuvvetleri, Halep bölgesindeki Bizans güçlerini yendiler. 1068 yılında Bizans İmparatoru Romanos Diogenes, bu iki kaleyi geri aldı. 1071 yılındaki Malazgirt Meydan Savaşı'ndan sonra Türklerin akınları arttı. 1084 Aralık ayında Antakya, Süleymanşah tarafından fethedildi. Daha sonra





*Göl Gazinosunda Tuzda Tavuk*

*Yenişehir Gölü*

1085 yılında Harim, Artah gibi kaleleri fethetti. Sultan Melikşah 1086 yılında Antakya'ya geldi. 30 Haziran 1098 yılında Haçlılar Antakya'yı ele geçirdiler. Ancak Kudüs'e gitmek üzere doğuya yöneliklerine rağmen Artah Kalesini alamadılar. Geriye dönerek deniz yoluyla Kudüs'e gittiler. Hatay yöresi daha sonraki yıllarda sık sık el değiştirdi. 1268 yılında Memlük Sultanı Baybars Hatay'a hâkim oldu. 1378 yılında Dulkadiroğlu Beyliği Hatay'a girdi, Amik Ovasını aldı.

24 Ağustos 1516'da yapılan Mercidabık Savaşı'ndan sonra Hatay, Osmanlı yönetimine girdi. Osmanlı İmparatorluğu; askeri, siyasi, ekonomik yönden zayıflayınca, asker toplamak, tarımsal ürünü artırmak ve ekonomiyi güçlendirmek üzere, yöredeki aşiretleri iskân ettirmeye karar verdi. 18 Nisan 1690 tarihinde Konya toplantılarında, bölgedeki aşiretlerden savaşlara katılacaklarına dair söz alındı. Bu Aşiretlerin içinde Reyhanlı Aşireti vardı. Rakka, Halep ve Antakya çevresine bu 'Türkmen Aşiretleri' iskân ettilirken, Hama çevresine de Arap Aşiretleri zorla iskâna tabi tutuldular (1720). Ancak bunlar daha sonraları yerlerini terk ederek göçbeliğe döndüler. 1772'de Halil ve Osman Paşaların isyanı görülür. Kilis'te isyan bastırılır. 1630'lu yıllarda Hatay bölgesi, Mısır Hidivi Kavalalı Mehmet Ali Paşa'nın oğlu İbrahim Paşa tarafından ele geçirilir. 18. ve 19. yüzyıllarda bölgede eşkiyalık hareketleri

görülür. Aşiretlerin bölgeyi talan etmeleri konuşulmaya devam edilir. Amik Ovası Merkez olmak üzere, doğu ve güneye doğru (Kilis, Elbeyli, Asi Nehri, Halep'in kuzeyi) olan bölgede Reyhanlı Aşireti; Mursallı (2) kolu, Bahadırılı(2) kolu, Sarıcalı (2) kolu, Kodallı, Corslu, Torunlu, Löklü, Karaahmetli, Yıldırımlı, Tevekkelli olmak üzere 13 kola ayrılmıştı. 1802 yılındaki nüfusu 50.000'den fazlaydı. 1865 yılında Islah Birliği (Fırka-i İslâhiye), Dervîş İbrahim Paşa ile Cevdet Paşa komutaları da İskenderun'a geldi. Reyhanîye adıyla bir yerleşim merkezi, Amik Ovasının doğusunda sonbaharda kuruldu. 1867 yılı verilerine göre Reyhanîye hane sayısı 2200 idi. Buraya daha sonraki yıllarda Tatar, Kafkas, Trakya göçmenleri yerleştirildi.



# YAYLADAĞI



**I**lçemizin bugünkü köyleri ile birlikte bulunduğu yerin tamamen denizle kaplı olduğu, jeolojik olaylar neticesinde suların çekildiği, elimizde mevcut olan fosillerden anlaşılmaktadır.

İlçemiz, Türkiye'nin en güneyinde ve Akdeniz bölgesinde içerisinde bulunmaktadır. İlçe 36 – 37 derece doğu boyamları arasındadır. İlçenin yüzölçümü 366 km<sup>2</sup>, rakımı ise 450 m'dir. Doğusunda Suriye, Antakya ve Altınözü ilçesi, batısında Akdeniz ve Suriye, kuzeyinde Samandağ ilçesi ve güneyinde de Suriye bulunmaktadır. İlçenin batısında Keldağ, güneyinde Selcan Dağları, kuzeyinde Ayvacık Dağları bulunmaktadır. İlçe içerisinde Kureş Deresi adı verilen bir dere bulunmaktadır.



Bitki örtüsü genellikle fundalik, makilik ve çam ormanı şeklindedir. Arazi durumu bakımından ise dağlık, engebelik ve kıractır.

İlçemiz tipik bir Akdeniz iklimi altında olup yazları sıcak ve kurak, kuşları ılık ve yağışlıdır.

## TARİHİ YAPISI

İlçenin tarihi durumu milattan önceki yüz yllara kadar uzanmaktadır. Bölgenin batısında bulunan ve yörenin en yüksek yeri olan Keldağ üzerinde mahalli ismi Harabe Kilise olarak bilinen ve tarihi kayıtlara göre ismi Barlaam olan kilisede yapılan kazılarda üç devreye ait paralar bulunmuştur. Bu paraların İyonyalılar'a, Romalılar'a ve Abbasiler'e ait olduğu tespit edilmiştir.

Yine aynı bölgede Montblace isminde bir şehrin bulunduğu ve dünyanın üçüncü büyük şehri olduğu, bütün kervan yollarının buradan geçtiği, dünyada ilk olarak şarapçılık ve ipekçilik monopolünün burada kurulduğu, 60 odali hastanenin yapıldığı tespit edilmiştir. Şehrin üzerinde kurulduğu Keldağ'ın volkanik bir dağ olması dolayısıyla bir püskürme neticesinde şehrin tamamen yok olduğu belirtilmektedir. Yine Keldağ üzerinde bulunan bu kilisenin 1700 yıllık olduğu, St. Pierre Kilisesi'nden sonra yapıldığı araştırma neticesinde ortaya çıkmıştır.

*Yayladağı Kasumbey Camii*



*360° Panoramik Fotoğraf*

Ayrıca Denizgören köyünün Bayındır adı verilen mevkide Hocalar kilisesinden önce yapıldığı, şu savla ileri sürülmektedir. Hıristiyanlık dininin ilk ortaya çıktığı dönemde bu dine mensup olan kişiler, çeşitli baskılarla karşılaşmakta ve genellikle gözden uzakta, saklanması ve kaçması kolay olan yerlerde yetiştiirmektedir. Bu sebeple Hıristiyanlık dinin içerisindeki resimler özelliğini günümüze kadar korumuştur.

İlçe daha sonra Osmanlıların idaresine geçmiş I. Dünya Savaşı sonuna kadar bu yönetimle bağlı olarak kalmıştır. Ev-

liya ÇELEBİ Seyahatnamesinde ilçeden Trablusgarp Şam'a bağlı ORDU köyü olarak bahsetmektedir.

I. Dünya Savaşının sonunda ilçe Fransız işgaline uğramış ve 18 yıl Fransız yönetiminde kalmıştır. Hatay'ın müstakil devlet olması üzerine bir yıl Hatay devletinin ilçesi olmuş ve Hatay'ın Anavatan'a ilhakı ile 1939 yılında Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ne katılmıştır.

İlçenin isminin Karadeniz bölgesindeki "Ordu" ile karıştırılmaması için ilçenin doğusunda bulunan Yayladağı adından esinlenerek YAYLADAĞI olarak değiştirilmiştir.



*Yayladağı Atatürk ve Aba Gureşi Anıtı*

# ERZİN

**E**lçe Doğu Akdeniz'de İskenderun Körfezinin kuzeyinde olup, Amanos Dağlarının Batı eteklerindeki düzlige kurulmuştur.

İlçenin yüzölçümü takriben 280 km<sup>2</sup> dir. İlçe Merkezi; denizden 14 km içeride, 160 m yüksekliktedir. Batı'da Ceyhan, Güney'de Dörtyol ilçeleri, Doğu ve Kuzey'de Osmaniye ili ile komşu bulunmaktadır. İlçede yaklaşık olarak 7763 hektar orman arazisi mevcuttur.

## TARİHİ YAPISI

Erzin'in, Fatih Sultan Mehmet ile Uzun Hasan arasında 1473 yılında yapılan Otlukbeli Savaşından sonra, Doğu'dan gelen Türk Boyları tarafından kurulduğu; adının da Orta Asya'da Tannu (Tanrı) Dağları civarında bulunan (Tannu Ola) Erzin Şehrinin isminden geldiği ileri sürülmektedir.

Erzin; 1906 yılında mutasarrıflık olmuş, ancak 1909 yı-

lında Bucak haline dönüştürülmüştür. 11/07/1939 tarihinde de Adana'dan ayrılarak Hatay İline bağlanmıştır.

Erzin İlçesi çevresinde 3500 yıl öncesine kadar uzanan İssos Harabeleri, Su Kemerleri, Romalılar ve Persler'e ait mezarlar, Kilise ve Kale Kalıntıları ile geçişini simgeleyen tarihi eserler bulunmaktadır.

Birinci Dünya Savaşından sonra Erzin, Fransız ve Ermenilerin işgaline uğramış, dört yıl kadar bunların işgalinde kalmış ve 8 Ocak 1922 tarihinde İstiklaline kavuşmuştur. Bu tarih ilçenin Kurtuluş Günü olarak kutlanmaktadır.





# HASSA



**I**lçemiz; Hatay ilinin kuzeyinde Hatay'a 80 km uzaklıkta, Amanos Dağları'nın eteğinde kurulmuştur. 24 km Suriye Devletiyle sınırı bulunmaktadır. İlçe merkezinin rakımı 400 m'dir. İlçenin toplam yüzölçümü 495 km<sup>2</sup>'dir. Hassa İlçesinin yüzölçümünün büyük bölümünü dağlar, geriye kalan kısmını tarıma elverişli ovalar ve leçelik alanlar kaplar.

Dağlar; ilçenin batı kısmında güneyden kuzeye uzanan Amanos Dağları bulunmakta olup, en yüksek tepeleri, 2.240 m yükseklikle Mıgır ve 2.076 m yükseklikle Kuşcu tepeSIDİR.

Ovalar; ilçenin doğu kısmında kuzey-güney istikametinde uzanan Amik Ovası mevcuttur.

Akarsuları; ilçenin önemli akarsuları Karasu, Hopur, Tiyek, Akbez ve Hacılar Çayıdır. İlçemizin tarım arazileri Tahtaköprü Barajı'ndan sulanmaktadır. İlçemize bağlı Demrek köyünde 3000 dekar arazi sulama kapasiteli Demrek Göleti bulunmaktadır.

Bölgemin İklimi; ilçemizde genel özellikleri itibarı ile Akdeniz iklimi hakimdir. En yüksek sıcaklığı Ağustos ayında (40 °C), en düşük sıcaklığı ise Ocak ayında (0 °C) erişir. Yıllık ortalama yağış 763 kg/m<sup>2</sup>'dir. İlçenin 256 km<sup>2</sup> ormanlık sahası mevcuttur. Ormanlarımızda çoğulukla çam, meşe, kayın ağaçları bulunmaktadır.

## TARİHİ YAPISI

Hassa ilçesinin kurulu olduğu bölge M.Ö. 3000 yıllarından beri yerleşim alanı olarak kullanılmaktadır. Bölgede Akadlar, Babiller, Asurlular, Hititler, İskitler, Persler, Seleukoslar, Kilikya Krallığı, Romalılar, Emeviler, Abbasiler, Tolunoğulları, İhşitler, Selçuklular, Eyyubiler, Memlüklüler egemenlik sürmüşlerdir. 1516 Mercidabık Zaferi ile Osmanlıların yönetimine geçmiştir.

Hassa İlçesi 1864-1865 yıllarında Amanos Dağları'nda yaşamakta olan "ULAŞLI" boyunun isyanı üzerine bölgeye gönderilen Osmanlı Fırka-ı İslahiye birlikleri komutanı olan İbrahim Derviş Paşa'nın isyanı bastırarak (Seyyar Jandarma bölüğünün eskiden bulunduğu, mevcut belediye şehir parkının bulunduğu yerde) bölgede konaklaması ile kurulmuştur. Ordu-Köyü adıyla bir kareye olarak teşkil olunan Hassa'ya civar nahiyyeler olan Hacılar, TiyeK ve Akbez'den haneler getirilerek yerleştirilir ve Maraş Mutasarrıflığına bağlanır.

İlçemiz I. Dünya Savaşı sırasında 1918 yılında Fransızlarca ilk kez işgal edilir. Çetelerin şiddetli mukavemeti sonucunda çekilmek zorunda kalan Fransızlar 10 Kasım 1920'de ikinci kez, 09-10 Mart 1921'de üçüncü kez ve 15 Mart 1921'de son kez işgale uğrar. 20 Ekim 1921 Ankara İtilaf namesi ile 5 Ocak 1922 tarihinde Fransız birliklerince



bosaltılır. Bu karışık dönemde Türk Çeteleri Hassa'ya girek, Kasım 1921'de hükümet binasına Osmanlı Sancağı çekmişler, sınırı ve kurtuluşu fili hale getirmişlerdir. Halk arasında bu tarih 15 Kasım olarak bilinmekte ve bu tarih kurtuluş bayramı olarak kutlanmaktadır.

Hassa İlçesi Hatay'ın Türkiye'ye katılışına kadar Gaziantep ili, İslahiye ilçesine bağlı bir bucak iken, Hatay'ın ilhakı ile (1939) ilçe konumuna erişmiştir. İlçemiz 5 belde ve 28 köyden (19 bağlısı) oluşmaktadır.



Hassa Üzümleri



Kılıçdede Kazısı



# ALTINÖZÜ



**1** 945 yılında Fatikli Mahallesi'nde kurulan ilçe teşkilatı, 1950 yılında Yenişehir Mahallesi'ndeki yerine taşınmıştır. Altınözü İlçesi Kuseyr Yaylası'nın aşağı ve orta kesimini içine alan ve Hatay'ın güney bölümünde düşen 325 km<sup>2</sup> lik bir alanı kapsamaktadır.

Kuzeyi Antakya, batısı Yayladağı, güneyi ve doğusu Suriye ile çevrilidir. Sınır uzunluğu 50 km'dir. Altınözü ilçesi Hatay ilinin güneydoğusunda yer almış olup güneyden kuzeye doğru uzanan bir plato durumundadır. Yayladağı ilçesinden başlayan bu durum Amik Ovasında son bulur. İlçenin güney batısında Yayladağı, doğusunda Suriye Dağları ile Asi Nehri, batı ve kuzey batısında Habib-i Neccar Dağı, kuzeyi ise Amik Ovası ile çevrilidir. Koz Kalesi'nden

çikan Kuseyr Çayı, Altınözü'nden geçerek Antakya merkez köylerinden Bohşin (Madenboyu) Köyü yakınında Asi Nehri ile birleşir. İklim olarak Akdeniz iklimi ile kara iklimi arasında bir geçiş arzeder. İlçede ana ekonomik etkinlik tarım ve hayvancılıktır.



Altınözü'nün toprakları hemen hemen her türlü tarıma elverişlidir, Altınözü adını almاسında bu yörede yapılan kazı çalışmalarında çok miktarda altın bulunduğu için, özellikle Bizans dönemine ait kalıntılar içinde bulunan altınların etkisi olduğu söylenir. İlçenin kırmızı biberi dünyada ün salmıştır. Hatay ilinde zeytinciliğin en yoğun olduğu yer Altınözü'dür. Ayrıca dünyanın en erken zeytin hasadı Altınözü'nde yapılmaktadır. Türkiye'nin en çok traktörune sahip ilçesi Altınözü'dür. İlçede zeytinciliğin yanında bugday, arpa, tütün, biber, domates başta olmak üzere patlıcan, salatalık, kabak, fasulye, börülce v.s. bitkilerin üretimi yapılmaktadır. İlçe arazilerinde her türlü meyvecilik az da olsa yapılmaktadır.

## TARİHİ YAPISI

Altınözü adının Osmanlılar zamanında verildiği, o dönemde Fatikli Mahalle'sinde düzenlenen tapu kayıtlarından Altınözü isminin geçmesinden anlaşılmaktadır. Altınözü, Araplar tarafından alınmasından sonra kale tipi şato anlamına gelen Kasi diye anılmış ve zamanla bu kelime bozularak, halk arasında Kuseyr denilmeye başlanmıştır. İslâmiyetin yayılmasından sonra Altınözü'ne hakim olan Koz Kalesi, Hz. Ömer devrinde 638 yılında Araplar tarafından fethedilmiştir. Daha sonra Haçlıların eline geçmiş ve bu durum 150 yıl devam etmiştir. Ancak Memluk Sultanı Baybars daha sonraları Kuseyr (Altınözü) bölgesini ele geçirmiştir ve bu bölgede 1515 yılına kadar hakimiyetini sürdürmüştür.



Osmanlı Sultanı Yavuz Sultan Selim, Mısır seferi (1515) sırasında Kuseyr bölgesini Osmanlılara bağlamıştır. Bölgede altın madenleri olduğu için de kente Altınözü adı verilmiştir.

II. Abdulhamit'in toprak reformu sırasında Altınözü, Halep vilayetine bağlanmıştır. I. Dünya savaşı sonrasında Altınözü'ndeki milisler, Türkiye ile Fransa arasında imzalanan 1921 Ankara Antlaşmasına kadar Fransızları 3 yıl süreyle Altınözü'ne sokmamıştır. Ancak Ankara Antlaşmasının



dan sonra Altınözü'ne giren Fransızlar, Hatay'ın Anavatana katılışına kadar (23 Temmuz 1939) milislerle ugraşmıştır. Hatay'ın Anavatana katılışı ile bu durum son bulmuştur. Hatay il olduktan sonra Altınözü de dokuz ilçeden biri olarak 1945 yılında Hatay'a bağlanmıştır. Altınözü'nde günümüze ulaşan eserler arasında Koz Kalesi, Koz Kale Köyü yakınında olup, Kürsat Kalesi olarak da tanınmaktadır.

Çevreye göre yüksek bir kayağın üzerindeki kale, kalın duvarlarla güçlendirilmiştir. Büyük bir bölümü harap olmakla beraber, güney tarafında 100 m uzaklıktı iri blok taşlardan yapılmış burcu iyi durumdadır. Helenistik dönemde yapılan bu kale Bizanslılar ve Haçlılar tarafından kullanılmış, 1268'de Baybars tarafından ele geçirilmiştir. Bundan sonra da önemini yitirmiştir.

Altınözü Yunushan Köyü'nün 3 km batısında bir dağın eteğinde olan 20 m uzunluğunda 12 m genişliğindeki Sırtlan Mağarası; ilçe merkezine 8 km. uzaklıkta Yunushan Köyü yakınındaki Gelinler Dağı'nda MÖ. III. ve I. yüzyıllar arasında Roma ve Bizans dönemlerinde bir yerleşim yeri bulunuyordu. Burada yaşayanlar, kayalara oyulmuş evlerde yaşamlarını sürdürmüştür. Ayrıca çevrede çok sayıda katlı mezarlara da rastlanmıştır. Altınözü Tokaçlı Köyü'ndeki kalıntıların Melik-i Hileni'nin yazlık sarayı olduğu söylemektedir. Burada yapılan kazılarda çok sayıda altın ve günlük kullanım eşyaları ile karşılaşılmıştır. Altınözü ile Koz Kalesi arasında rastlanılan kalıntıların ne olduğu anlaşılamamakla beraber, burada yapılan kaçak kazılarda altın, gümüş ve tarihi eserlere rastlanmıştır.

İlcede günümüze gelebilen eserler arasında; Koz Kalesi ve Sokollu Mehmet Paşa Köprüsü bulunmaktadır.



# BELEN



**I**lçemizde belediyelik Antakya'dan sonra 1885 yılında ikinci belediye olarak kurulmuş olup, ilk Belediye Başkanı da Şakir Efendi olmuştur.

İlçemizin yüzölçümü 213 km<sup>2</sup> dir. İlçemiz 36 derece 30 dakika enlem ve 36 derece 15 dakika boylamda olup, Doğu Akdeniz'de Amanos Dağları'nın hem İskenderun Körfezine bakan yüzeylerinde, hem de Amik Ovasına bakan kısımlarında yer almaktadır. İlçe merkezi Amanoslar üzerindeki çok önemli bir geçit olan ve yüksekliği 600 metredeki Belen geçidi üzerinde kurulmuştur. İlçenin en yüksek rakımı 1722 m'de Çobandede tepesidir.

Körfeze doğru inildiğinde narenciye ve az da olsa sıcak iklimlerde yetişen pamuk ürünleri, Amanos Dağları üzerindeki arazilerde ise elma, kiraz, vişne, Trabzon hurması gibi soğuk iklimi seven bitkiler yetiştirilmektedir.

İlçemizin kişileri soğuk ve yağışlı, yazıları serin olması dolayısı ile bir sayfiye yeridir. Bölgemizin ve özellikle İskenderun ile Kırıkhan'ın sıcaklarından bunalan halk, yaz aylarında ilçemize yaylalara gelmektedir. Yaz aylarında buna bağlı olarak ilçenin nüfusu iki misli artmaktadır.



## TARİHİ YAPISI

Dünya tarihinde ilk defa Belen'in yerleşim birimi olarak ortaya çıkması Kanuni Sultan Süleyman devrinde olmuştur. Bu dönemde önce şu anki Belen'in bulunduğu coğrafyada bir yerleşim birimi olduğu kaynaklarda mevcut değildi. Kanuni Sultan Süleyman devrinden önceki kaynaklarda, Belen'den çok şu an Belen'e bağlı ve Belen'e uzaklığını yaklaşık 23 km ve güney batısında bulunan Bakras ve şu an harabe bir şekilde olan Bakras kalesinden söz edilmektedir. Bakras mevkii ve Bakras Kalesi eski dönemlerde çevresindeki bölgelerin korunması açısından önem arz ettiği için tarihte bir çok medeniyet bu kaleye sahip olmuştur ve Bakras Kalesi tarihte bir çok medeniyete hizmet vermiştir.

Kanuni Sultan Süleyman devrinden önce bir yerleşim biriminden ziyade geçit niteliğinde bir bölge olan Belen'in ve Bakras'ın eski tarihi hakkında bilgiler vilayet salnamelerinde mevcuttur. Vilayet salnamelerinde geçen bilgilerde bu bölgenin Arap tarihinde mühim rol oynadığı ve Bakras mevkisinin Emeviler döneminde gayet bayındır bir bölge ve stratejik önemi olduğu geçmektedir.

Belen, yerleşim birimi olarak kurulumundan evvel geçit bölgesi olduğu için Hac yolu olarak kullanıldığı kaynaklarda açıklanmaktadır. Ayrıca Belen Geçidi Osmanlı Devleti zamanında Surre Alaylarının geçtiği güzergah üzerindedir. İstanbul Kartal'dan hareket eden Surre alayı Adana - Misis, Kurtkulağı Payas, Belen, Antakya üzerinden Halep vilayetine geçmekteydi. Adana ile Antakya arasında yol boyunca Surre Alayı'nın güvenliğinden de Payas sancak beyi sorumluydu.

Tarihi süreç içerisinde birçok olaya tanıklık eden Belen'in bir yerleşim birimi olarak kurulmasını düşünen ve proje eden Yavuz Sultan Selim'dir. Yavuz Sultan Selim Çaldırıran Savaşı'na giderken bu bölgeden geçmiş, bir kumandan gözüyle bölgeyi incelemiş ve stratejik önemi nedeniyle bu bölgeye bir derbent (dar geçit) oluşturulması emrini vermiştir.

Belen'in ilk kuruluşu derbent şeklinde olup Kanuni Sultan Süleyman devrinde gerçekleşmiştir. Kanuni Sultan Süleyman buradan geçerken Belen'e birer cami, han, hamam ve kervansaray yapılmasını emretmiş ve buraya aileler yerleştirilerek bölgenin derbent şeklinde teşekkürünü emretmiştir. Bir süre sonra da Belen mevkiine 250 derbentçi yerleştirilerek Belen derbent şeklinde kurulmuş ismine de Derbend-i Cebei-i Bakras maa İskenderun denilmiştir.

# KUMLU

**K**1 Merkezine 40 km mesafede Amik Ovası'nın ortasında düzlük bir arazi üzerine kurulmuş bulunan Kumlu, kuzeyinde Kırıkhan ilçesi, Batısında Antakya, güneyinde Reyhanlı ilçesiyle çevrilmiş olup, doğusunda 22 km'lik Suriye Hududu olan bir sınır ilçesidir. Denizden ortalama yüksekliği 95 m olan Kumlu, iklim olarak Akdeniz iklimi özelliğini taşımaktadır. İlçenin yüzölçümü 223 km<sup>2</sup> dir.

## TARIHİ YAPISI

Amik Ovası'nın merkezinde bulunan ilçemiz 1945 yılından önce Amik Gölü'nün istilası altında çeşitli sazlıklarla kaplı bataklık bir yer iken, 1945 yılında iskan yeri olarak tahsis edilmesinden sonra ilk olarak "CAMUZLAR" olarak tabir edilen dört beş ailenin gelip yerleşmesi ile "KİLLİK KÖYÜ" olarak yerleşim yeri olmuştur. Daha sonra çevrenin büyük köylerinde yaşayan topraksız vatandaşlar gelip bu yere yerleşmişlerdir. 1945 yılında nüfus başına 14 dönüm olarak tahsis edilen bataklık ve sazlık alanlar 1947 yılında bataklığın kurutulması ile tarıma açılmış, kaliteli ve bol ürünler yetiştirmeye başlanmıştır. Çevre köylerden göçün hızla devam etmesi ile KİLLİK kısa zamanda ovanın en büyük köyü olmuştur. Bunun sonucu olarak 1956 yılında Hamam köyünde bulunan Nahiye ve Jandarma Teşkilatı Killik'e nakledilmiştir. 1965 yılında nüfusu 2000'in üzerine çıkması ile kasabada, 1968 yılında Belediye Teşkilatı kurulmuştur. Belediyenin hizmete başlaması ile KİLLİK olan adı değiştirilerek KUMLU olmuştur. Göl sularının kurutulması ve arazinin kumul olması nedeniyle 1945'lerden bu yana halk arasında KUMUL olarak anılan iskan yeri böyledice 1968 yılında resmen KUMLU olarak tescil edilmiştir.

İlçemiz 09.05.1990 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisince kabul edilen ve 20 Mayıs 1990 tarih ve 20523 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 3644 sayılı Kanun'la Reyhanlı İlçesinden ayrılarak 09 Eylül 1991 tarihinde ilk Kaymakamın göreve başlamasıyla Hatay İlinin On birinci ilçesi olarak teşkilatlanmıştır.



*Hamamat Kapıcası*



# GÖRMEDEN DÖNME...

**H**z. İsa'ya inananlara Hıristiyan adının verildiği, dünyanın ilk mağara kilisesi ve Hıristiyanların hac yeri olan St.Pierre Kilisesi'ni gezebilirsiniz.

Bir hoşgörü sembolü olan Anadolu'nun ilk camisi olan Habib-i Neccar Camisini gezebilir, dinler tarihinde yolculuk edebilirsiniz.

Şehre tamamen hakim olan şehir surlarından hem kentin hem de Amik Ovası'nın muhteşem manzarasını izleyebilirsiniz.

Roma mozaiklerini barındıran Mozaik Müzesi'ne gelip, mozaiklerin mitolojik öykülerini dinleyebilirsiniz.

Yöre insanının günlük yaşamını görmek için tarihi Uzun Çarşı'da yürüyebilir ve alışveriş yapabilirsiniz.

Sevgi, barış ve hoşgörüyü temsil eden kentte cami ve kiliseleri ziyaret edebilirsiniz.

Antakya'nın eski ve dar sokaklarında dolaşırken, geçmişi tekrar yaşayabilirsiniz.

Apollon'un Daphne'ye aşık olduğu, ancak Toprak Ana'nın onu defne ağacına dönüştürdüğü yer olan Harbiye'de yöresel yemeklerden yiyebilir, yontu heykel ve el dokuması ipek eşyalardan alabilirsiniz.

Antioch kentinin limanı olan Seleucia Pieria'da taze balık yiyebilir, bir mühendislik harikası olan kaya mezarlarını ve Titus Tünelini gezerken doğa yürüyüşleri yapabilirsiniz.

Eğer doğa tutkunusunuz Batıayaz ve Soğukoluk yaylalarında dinlenip, doğuya baş başa kalabilirsiniz.

Mimar Sinan'ın önemli eserlerinden Sokollu Mehmet Paşa Külliyesi'ni gezebilir, Büyük İskender tarafından kurulan İskenderun-Arsuz' da denizin keyfini çıkararak, tatil yapabilirsiniz.

Kurtuluş Caddesinde restore edilmiş bir ev olan "Antik Cam Evi'ni" Eşsiz mimarisini ve Antakya camlarını görebilir, dilerseniz hediyelik veya hatıra camlarından satın alabilirsiniz.

Harbiye'den el dokuması ipek, taş heykel; Antakya'dan defne sabunu, antik gözyaşı ve parfüm şişesi, El dokuması halı, Mozaik ; Altınözü'nden hasır sepet alabilirsiniz.

Reyhanlı Yenişehir Gölü'nde meşhur tuzda tavuk yiyebilir, Atçana höyüğünü gezebilirsiniz.



## FESTİVALLER

- O9 Mayıs.....Kırıkkale Geleneksel Bahar Festivali  
 27-29 Mayıs.....Kırıkkale Beyazid-i Bestami Hz. Anma Haftası  
 Her Yıl Mayıs Ayında.....Lezzetler Şenliği  
 05-09 Temmuz.....İskenderun Kültür ve Turizm Festivali  
 14-16 Temmuz .....Samandağ Evvel Temmuz Festivali  
 21-23 Temmuz.....Antalya Festivali  
 15-21 Ağustos.....Arsuz Geleneksel Uluslararası Kültür ve Sanat Festivali  
 Her yıl Ağustos ayının ikinci Cumartesi-Pazar günü, Yayla dağı Festivali  
 25-26 Ağustos.....Gözcüler Kültür ve Sanat Festivali  
 Eylül Ayında.....Altınözü Yiğityolu Belediyesi Aba Güreşleri  
 Her Yıl Ekim Ayında.....Uluslararası Belgesel Film Festivali  
 2 Yılda Bir Düzenlenir.....Uluslararası Antalya Bienali  
 15 Ekim -20 Kasım 2010'da 2. 'si Düzenlenmiştir.  
 19 Aralık.....Dörtyol Portakal Festivali

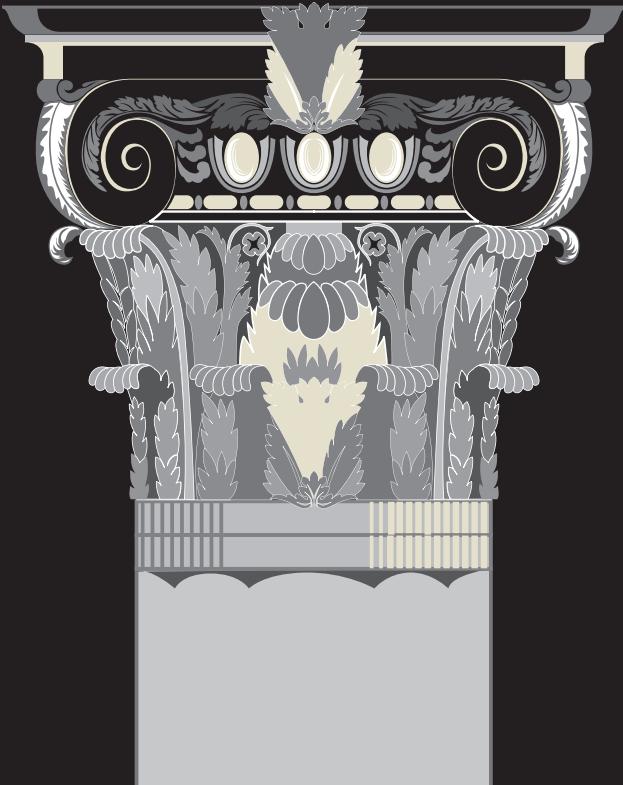
## ÖNEMLİ GÜNLER

- 08 Ocak.....Erzin'in Kurtuluşu  
 09 Ocak.....Dörtyol'un Kurtuluşu  
 29 Haziran.....St. Pierre Bayramı  
 Ağustos'un 2. Hafta Sonu..Vakıflı Üzüm Bayramı  
 05 Temmuz.....Türk Askerlerinin Hatay'a girişi-1938  
 (Kutlama törenleri İskenderun'da yapılmaktadır)  
 06 Temmuz.....Kırıkkale'a Türk Askerlerinin girişi-1938  
 08 Temmuz.....Reyhanlı'ya Türk Askerlerinin girişi-1938  
 23 Temmuz.....Hatay'in Kurtuluşu-1939  
 15 Kasım.....Hassa'nın Kurtuluşu-1921  
 19 Aralık.....İlk Kurşun Atılmasını Anma  
 Günü (Dörtyol'da)





# FOTOĞRAFLARLA HATAY





Antakya Genel Görünüm



*Ulu Camii - Künefeciler Meydanı*



Amik Ovası'nda Pamuk Toplayan Çiftçiler



Hassa Üzümü



Gölbaşı



*Ortodoks Kilisesi ve Ulu Camii*

*Harbiye Kurtarma Kazısı, Oceanos Mozaiği*





Kapı Tokmağı



Kur'an-ı Kerim Okuyan Din Adamı



*Habib-i Neccar Camii Yahya ve Yunus Hz. Makamı*



*İskenderun Sahil, Atatürk Anıtı*



*Antakya Vali Ürgen Alanı*



© Antakya Kurtuluş Caddesi



*Eski Antakya ve Kurtuluş Caddesi*



*Sokollu Külliyesi Camii*



*Dörtyol Balıkçı Barınağı*



www.hatay.gov.tr

## KATKIDA BULUNANLAR ◀

Prof. Ataman DEMİR

Mehmet HARBI

Nizameddin DURAN

M. Nalan YASTI

Mehmet TEKİN

Metin KİŞLİOĞLU

Ömer ÇELİK

Şadi ASFUROĞLU

Rasim TUNA

Celal YAHYAOĞLU

Sabit AKDEŞİR

## KAYNAKÇA ◀

Çağlar İçinde Antakya-1996

Hatay Kent Rehberi-2008

Antioch The Lost Ancient City-2001

Hatay Valiliği -1998

Hatay Tarihi- Mehmet TEKİN

Hatay Arkeoloji Müzesi Kaynakları

Samandağ Kitabı-İsmail ZUBARI

Antakya Gravürleri-Kültür Turizm Bakanlığı Yayınları

## PANORAMİK FOTOĞRAF TEKNİĞİ ◀

Kitaptaki bazı fotoğraflar 360 derece fotoğraf tekniği ile elde edilmiştir. 360 derece fotoğraflar her mekan için 21 veya 42 adet fotoğraf çekilerek, daha sonra bilgisayar ortamında birleştirilmesi ile elde edilmektedir. Özellikle geniş detay olan alanların yeterince gösterilemediği durumlarda tek karede mekanı daha iyi tanıtmak amacıyla kullanılmıştır.

# HATAY HARİTASI

ADANA

OSMANİYE

GAZİANTEP

KİLIS

S U R İ Y E

İskenderun  
Körfezi

İSKENDERUN

ULUÇINAR  
(ARSUZ)

Rhosus

Seleukeia  
Pieria

Titus Tüneli  
Kaya Mezarları

Çevlik

T

T

T

T

T

T

T

T

T

T

T

T

T

T

T

T

T

T

T

HATAY  
ANTAKYA

KARAÇAY

SAMANDAĞ

Al Mina

YEDİTEPE

Barlaam  
Manastırı

Yayladağı  
Sınır Kapısı

Antioch

St. Pierre  
Kilisesi

Ulu Camii

Kalesi

H.Neçcar Camii

Sarımıye Camii

Katolik Kilisesi

Ortodoks Kilisesi

St. Simeon  
Manastırı

Koz  
Kalesi

HARBİYE

ŞENKÖY

KARBEYAZ  
(Yığıtyolu)

KİŞLAK

YAYLADAĞI

ERZİN

İssos  
Harabeleri

YAKACIK

Payas  
Kalesi

İskenderun  
Limani

DÖRTYOL

Sokullu Mehmet  
Paşa Külliyesi

AKTEPE

HASSA

YALANKOZ

Darb-i Sak  
Kalesi

ABALAKLI

Şark Hamamı

KUMLU

Catalhöyük  
Tell

Cüdeyde

Kızlar  
Sarayı

REYHANLI

Cilvegözü  
Sınır Kapısı

Tell Atchana

N

W

E

S